

производства, технологии, кадрового и инновационного потенциала. Все это позволяет повысить конкурентоспособность предприятия. Неграмотное же управление заемным капиталом может привести к быстрому росту неплатежеспособности и возникновению риску банкротства.

Список использованных источников:

1. Ивашковская И.В. От финансового рычага к оптимизации структуры капитала компании / И.В Ивашковская // Управление компанией. – 2010. – № 11. – С.23—35с
2. Коэффициент финансового левериджа // Налог-налог.ру - налоговые новости и статьи [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://nalog-nalog.ru/analiz_hozyajstvennoj_deyatelnosti_ahd/koefficient_finansovogo_leveridzh_a_formula_dlya_rascheta/ – Дата доступа: 12.03.2017.
3. Как сбалансировать показатели ликвидности и рентабельности // CFIN.RU [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.cfin.ru/management/finance/capital/balanced_liquidity.shtml – Дата доступа: 12.03.2017.

Степасюк Людмила

к.е.н., доцент

Збарський Впиль

д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ

Україна

**ПРИБУТКОВІСТЬ – КРИТЕРІЙ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА
ПОКАЗНИКИ ЇЇ ОЦІНКИ**

Прибуток – найбільш проста і одночасно найбільш складна категорія ринкової економіки, її простота визначається тим, що вона є стрижнем і головною рушійною силою економіки ринкового типу, основним спонукальним мотивом діяльності підприємців у цій економіці. У той же час її складність визначається різноманіттям сутнісних сторін, в яких вона виступає.

В економічній літературі існує безліч різноманітних трактувань прибутку, її економічної природи й виконуваних функцій.

«Можливо, жоден економічний термін або поняття не використовується в такій неймовірній кількості загальновживаних значень, як прибуток». Це вислів американського економіста Ф. Найта, видатного дослідника даної проблеми, проголошений ним більше п'ятдесяти років тому, не втратив своєї актуальності й сьогодні.

Одним з основних завдань виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку. Прибуток є важливим джерелом фінансування виробничого і соціального розвитку підприємства.

Як економічна категорія, прибуток відображає чистий дохід, створений у сфері матеріального виробництва. На рівні підприємства прибуток є частиною його чистого доходу, що залишається після вирахування з суми доходів

підприємства суми пов'язаних з ними витрат. Прибуток розглядають як частину чистого доходу підприємства, отриманого на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик підприємницької діяльності.

Сума прибутку підприємства залежить від таких основних факторів:

- від обсягів виробництва і реалізації продукції;
- від ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства (ефективності використання основних засобів, виробничих запасів, нематеріальних активів, грошових коштів тощо, які впливають на рівень витрат підприємства).

Окрім того., формування прибутку підприємств залежить від нормативно-правового регулювання порядку визначення собівартості продукції, оподаткування діяльності підприємства та інших чинників.

Згідно чинного законодавства розрізняють обліковий і податковий прибутки (збитки) підприємства.

Податковий прибуток, (об'єкт оподаткування) – це сума прибутку підприємства, визначена за податковим законодавством (згідно Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств"), який є об'єктом оподаткування за звітний період. Податковий прибуток (об'єкт оподаткування податку на прибуток) розраховується за формулою:

$$O_o = D_v - (B_v + A),$$

(де O_o – об'єкт оподаткування податку на прибуток (податковий прибуток), грн;

D_v – скориговані валові доходи підприємства за звітний період, грн;

B_v – скориговані валові витрати підприємства за звітний період, грн;

A - сума нарахованої за звітний період амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших оборотних активів, грн.

Обліковий прибуток – це сума прибутку до оподаткування, визначена в бухгалтерському (фінансовому) обліку, яку записують у звіті про фінансові результати підприємства за звітний період. Сума облікового прибутку відрізняється від суми податкового прибутку підприємства через відмінності у методиках їх обчислення.

Можна виділити такі види облікового прибутку підприємства :

- валовий прибуток від реалізації продукції, робіт, послуг;
- прибуток від операційної діяльності;
- прибуток від звичайної діяльності до оподаткування;
- прибуток від надзвичайних подій;

В процесі розподілу облікового прибутку розраховують прибуток від звичайної діяльності, чистий прибуток та нерозподілений прибуток підприємства.

Валовий прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це перевищення чистого доходу підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) над їх собівартістю. У фінансовому обліку реалізованою вважають продукцію, відвантажену від постачальника до покупця разом з відповідними супроводжуючими документами (накладними, рахунками-фактурами тощо).

Рис. 1.1. Складові облікового прибутку підприємства.

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) обчислюють вирахуванням з доходу (виторгу) від продажу продукції сум акцизного збору, податку на додану вартість та інших вирахувань (отриманих від страховиків страхових сум, суми наданих підприємством знижок, вартості повернутих товарів тощо). Собівартість реалізованої продукції включає прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі виробничі витрати, загально виробничі витрати.

Прибуток від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (основної діяльності), іншого операційного доходу та операційних витрат підприємства за звітний період.

До інших операційних доходів належать доходи від операційної оренди активів, від операційних курсових різниць, відшкодування раніше списаної на збитки безнадійної дебіторської заборгованості, доходи від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій) тощо.

До операційних витрат належать адміністративні витрати (витрати на обслуговування і управління підприємством), витрати на збут, витрати пов'язані з реалізацією продукції та інші операційні витрати (собівартість реалізованих підприємством виробничих запасів, суми сумнівних (безнадійних) боргів, втрати від знецінення запасів, втрати від операційних курсових різниць, визнані підприємством економічні санкції, відрахування для забезпечення наступних операційних витрат, що виникають в процесі операційної діяльності підприємства, окрім витрат, що включаються до собівартості продукції, товарів, робіт, послуг.